

Haáz Rezső Múzeum Tudományos Könyvtára, Székelyudvarhely

MENNYESI
BÖLCSESEGNEK
ÖSVÉNYE,

Avagy
AZ HITNEK
ELMELKEDESRE REN-
DELTETETT

ÖRÖK IGASSÁGI.

Mellyek
Két elmélkedéssel meg-sza-
porítván ujonan ki-Nyomtat-
tattak Kolosvárott Acade-
miai bötűkkel.

Ex Bibliotheca Catechetica
Csakiana. 1748.

A' KEGYES
OLVASOHOZ.

HOgy Lelked hasznára, 's
údvösségére szolgállyon é'
Könyvecske, azt cselekedd, a'
mit az Isten Angyala paran-
csolt Szent Agostonnak mond-
ván: Tolle, lege. Vedd, és
olvasd. Vedd kezébe minden
nap, vedd estve, és reggel;
Estve olvasd egynéhány cik-
kelyeket, melyekről más nap
elmélkedgyél; reggel ismét
olvasd, és segítségül híván
a' Szent Lelket, hogy elmédet
meg-világosítsa, és akarato-
dat minden jó el-tekéllésekben

meg-

277

(3)

meg-vastagítsa; figyelmezz az
Istennek belső szóllására; gon-
dold, és fontold-meg a' fel-tett
igasságokat, és halljad: quid
loquatur in te Dominus; mire
tanít téged az Isten; és tégy
rendeléseket, minden bűnöknek
el-távoztatására, és minden
Istenes cselekedeteknek gyakor-
lására: mert az a' Bölcseség-
nek őszvénye, melyen járván,
és holtig meg-maradván, böl-
dog lélsz, a' mint írva va-
gyon: Bóldog férfiú, a' ki a'
bölcsességben marad, és a' ki
a' maga igasságáról elmélke-
dik, és értelemmel gondol-
kodik, hogy az Isten minden-
felé néz. Eccli. 14. 22.

A 2

EL-

❧ (4) ❧

ELMELKEDES ALATT
Es utánna-való egynéhány ájtatos
 FOHAZKODÁSOK.

I.

Hiszem Uram, hiszem mind azokat, mellyeket hiszen az igaz Római Katolika Anyaszentegyház; és úgy hiszem, a' mint ő hiszi; segéllyed az én hitlenségemet: mást ellenben sűg a' világ, a' test, az ördög, de nem hiszem; a' te igéd marad mind örökké: ennek igazságáért, ha tőlem kívánod véretem, ha kívánod életemet, ime Uram Istenem, kész az én szivem; kész akaratom. Ezer kardokra, tűzekre, kerekere hányattatom testemet, hogy a' te igazságod helyén maradgyon.

2. Te-benned biztam, meg-
 ne

❧ (5) ❧

ne szégyenüllyek örökké. Reménlem, és kérem a' Szentek egygyeiségét; reménlem, és kérem az Istent örökké látni, és ő benne örvendezni; reménlem, és kérem az igazság koronáját, mellyet nékem adandó lesz az igaz Biró: reménlek, és kérek minden malasztokat, és segétségeket, mellyek halálomig szükségesek lesznek lelkemnek; reménlem a' jóbanvaló meg-maradásnak utólsó kegyelmét: és bóldog ki-mulást e' világból: mind ezeket pedig reménlem az én Istenem véghetetlen jóságából; a' mi Urunk JESUS Kristus, a' Bóldogságos Szűz Mária, és minden Szentek érdemi-által.

3. Te tudod, Uram hogy
 A 3 szeret-

❧ (6) ❧

szeretlek téged: mert te vagy egyedül jó, te vagy egyedül Szent, te vagy egyedül méltó minden teremtetett állatok szeretetére. Oh meg-becsülhetetlen jószág, én szerelmes Istenem! mivel mindenek-fölött becsüllek téged, mindenek-fölött szeretlek. El-fogyatkozott értelmem a' te meg-becsülésednek mélységében, és meg nem foghattya minden gondolható szeretetre leg-méltóbb jóvóltodat. De légyen elég előtted: szeretlek téged ezer-szer, és ezer-szer inkább, hogy sem magamat, hogy sem lelkem meg-elégítését, hogy sem örök boldogságomat, és a' te leg-örvendetesbb szemlélésedet; tellyes szivemből,
és

❧ (7) ❧

és lelkemből szeretlek téged; 's ebben élek, és halok, hogy szeretlek téged.

4. Oh vajha soha nem vétkeztem volna! tellyes szivemből szánom, és bánom életemnek minden bűneit, mindenek fölött azért, hogy véghetetlen jószágodat, és Felségedet meg-bántottam, gyaláztam, és tiszteletlenséggel illetem; hogy az én-érettem meg-hólt JESUS Krisztust gonofságimmal újonan meg-feszítettem, érdemít meg-vetettem, drágalátos Szent Vérért tapodtam; hogy a' kegyelmes Szent Lelket meg-fzomorítottam, Szentséges malasztit meg-utáltam.

5. De kérlek, oh menyei szerelmes Szent Atyám! a' te véghetetlen irgalmaságo-

A 4

dért,

❧ (8) ❧

dért, a' te Szent Fiadnak kí-
szenvédéseért, vére-hullása-
ért, és érdemiért, engedd,
és bocsásd-meg nekem, nyo-
morúlt bűnösnek, minden
bűneimet, és adgyad Szent
kegyelmedet, hogy soha töb-
bé meg ne bántsalak.

6. En még eddig vérem on-
tásáig nem viaskodtam lel-
kem ellenségivel, de ez órá-
tól fogva, ha szükség lészén,
minden véreimet az utolsó
csöppig inkább adom, hogy
sem ellened vétsek; úgy ál-
latom, úgy ígérem, az én
meg-feszített édes JESU-
Som-előtt: ezerszer inkább
meg-halok, hogy sem nagy
vétket cselekedgyek.

Elmélkedés - előtt - való

IMADSA G.

FEL-

❧ (9) ❧

FELSÉGES mindenható Ur Is-
ten, ime én a' te tekín-
téfredre leg-méltatlanabb al-
kotmányod, irgalmaságod-
nak kegyes lábaihoz borúl-
ván, imádlak, és áldlak té-
ged, tekintsz, kérlek, a' te
szerelmes Szent Fiadnak, a'
mi Urunk JESUS Kristus Szent-
séges Orczájára, és engedd-
meg kegyelmesen minden bü-
neimet, mellyeket mindenek-
fölött töredelmes szível szá-
nok, és bánok. Vedd ke-
gyesen a' gyönyörűségnek il-
lattyára ezen imádságomnak
áldozattyát, mellyet a' te na-
gyobb dicsőségedre, és lel-
kem üdvösségére, 's tekéllé-
tességére végbe - vinni kívá-
nok; és mostantól-fogva tel-
lyességgel ellene - mondok

A S

min-

☞ (10) ☞

minden egyéb gondolatoknak, mellyek elmémet az imádságtól el-fordithatnak, te-előtted állatván, hogy azoknak semmi helyt nem adok: töltsd-meg azért elmémet Szent gondolatokkal, világosítsd értelmemet mennyei világozsággal, 's gyulazd-meg akaratomat a' te Szerelmednek tűzével, hogy külömb emberbe változtatván, és a' te szolgálato drakokkal kézzebb, hogy sem eddig vóltam, távozzak el inét: mind ezeket nem csak magamért, hanem mind azokért-is, a' kik velem-egygyütt imádkoznak, alázatosan kérem, a' mi Urunk JESUS KRISTUS, a' Boldogságos Szűz Annának, és minden Szenteknek érdemi-által. Amen.

☞ (11) ☞

ELSŐ ELMÉLKEDÉS.
Az embernek utolsó végéről.

I.

Letednek tellyes idejében csak azt az egy dolgot kívánnyá töléd az Isten, hogy üdvösségednek gondyát visellyed. Mert nem arra teremtetted az Isten, hogy gazdag, vagy hatalmas légy, 's frissen lakjál testedben; hanem hogy az Istennek szolgálván megnyerjed az örök életet: De jaj! mely keveset czéloztak erre a' végre a' te gondolatid, szavaid, és cselekedetid.

2. Valami erre a' végre nem igazíttatik, hogy Istent sze-

A 6

retyén

❧ (12) ❧

retvén örökké üdvözülhetsz,
mind az vesztedre vagyon. 'S
nemde bolondnak ítélnék
azaz ember, a' ki törvénye-
folytának okáért, mellytől
fügne becsülete, élete, 's
minden szerencséje, Váras-
ba menne; azonban pedig
játékokban, 's haszontalan
mulatságokban töltené az ű-
dőt: sokkal inkább te eszte-
lennek mondhattatol, ha ke-
vesebbet gondolsz üdvössé-
geddel, mellyért teremtetél,
hogy sem a' világnak veszen-
dő dolgaival.

3. Mit késele leg-alább ez ó-
rától fogva minden tehetsé-
geddel az Istennek szolgálni,
holott már régen ezt kell vala-
cselekedned? mert mi végre
élsz e' földön, mellyen nincs
mara-

❧ (13) ❧

maradandó várasod; hanem
hogy egy szarándok-gyanánt
azt bé-járván, végtére az ó-
rök hazába jusz, mellyben
örökké birjad az Istent.

4. Miért ragaszkodol annyi
fok teremtet állatokhoz,
hogy akadályt veszenek sza-
rándokságodnak útyában, és
úgy tartod mint Istenedet,
bóldogságodat, és utó'só vé-
gedet. Jaj! hányszor csala-
tattál-meg azoktól? hány-
szor vettél szomorúságot ó-
röm-helyett, fájdalmat gyó-
nyörűség helyett? 's még-is
nem térsz eszedre annyi sok
kár-vallások után?

5. Minden állatok tartoz-
nak Istentől adatott természe-
tek-szerént cselekedni, és
azon igyekezni, hogy azt a'
véget

❧ (14) ❧

véget el ériék, mellyre alkotattak. A' nap a' végre teremtett, hogy a' világot megvilágosítsa; ha tehát világosságát nem közli élő állatokkal, fizinte úgy lézzen, mint ha nem-is volna: hasonló-képpen az embernek lelke semmire kellő, és haszontalan lézzen, ha Istennek nem akar szolgálni; mivel ez az ő czéllya és vége e' földön, Szent Agostonnak ama mondása-szerént: *Egészen kíván téged, a' ki téged egészen alkotott.*

6. Minden egyéb dologra üdött taláfsz, csak arra nem, hogy Istennek szolgálj. Vonnattatni hagyod magadat a' teremtett-állatoktól, az Istent pedig annyinak nem tartod, hogy állandó képpen hoz-

❧ (15) ❧

hozzá ragaszkodnál; 's hol találhatiz igaz örömet, és nyugodalmat, hanem csak az egy Istenben? a' mint igazán mondgya vala Szent Agoston: *Uram Isten te magadért teremtettél minket embereket, 's nyughatatlan a' mi szívünk, miglen te - benned meg nem nyugszik.* L. I. Conf. c. I.

7. Nincs szabad akaratunkban, hogy az Isten-kivül más véget keressünk magunknak; 's noha volna - is szabadságunkban valami más végnek válaiztása, hol találhatnánk ő Szent-felségin-kivül, úgy, mint egygyetlen, és véghetetlen javunk-kivől jobb véget, 's nagyobb bódogságot? Oh leg-bódogabb izükség, hogy senkinek egyéb-

❧ (16) ❧

gyébnék nem kell szolgál-
nunk, hanem csak az egy
mindenható Ur Istennek!
mindaz-által, oh én rút tu-
nyaságom! mely keveset i-
gyekeztem eddig, hogy ma-
gamat, és mindenemet csak
ő hozzá, úgymint utolsó
végemhez szabjam, és alkal-
maztassam.

8. Nincs külömben, én
Istenem! nincs külömben;
ismérem, és meg-vallom, hogy
nem más végre teremtetél
engem, hanem hogy téged
szereffelek, 's te-néked szol-
gallyak; mellynek okáért min-
den reménségemet vetvén
Szent kegyelmedre, ez órá-
tól-fogva el-tekéllem magam-
ban, hogy semmi teremtet
álatra nem tüggesztem szive-
met,

❧ (17) ❧

met, hanem tellyességgel te
hozzád ragaszkodom; *Dixi:*
nunc caepi; mondék: most
kezdem.

MASODIK ELMÉLKEDES.
Istennek jó-téteményiről.

I.

SEmmiből teremtett engem
az Isten, el-hagyván számta-
lan fok málokat, kiket én-he-
lyettem teremthetett-vólna,
micsoda hála-adással voltam
az én Teremtő Istenemhez
ezért a' fő jó téteményért?

2. Oh mennyin hagyatattak
az ő semmieken, és abból
soha ki nem húzattatnak, ki-
ket ha én - helyettem terem-
tett-vólna az Isten, tellyes
szivekből szeretnék őtet, és
minden erejeből szolgálná-
nak

☞ (18) ☞

nak néki : én pedig hála-
datlan ember, mi képpen sze-
rettem eddig az Istent, 's mi-
képpen szolgáltam néki ?

3. Az Isten engem terem-
tett az Ő képére, és hason-
latosságára, hogy Őtet szeres-
sem, dicsérjem, 's néki szól-
gálván üdvözüljek : én pe-
dig ezt az Istennek nemes
képét, a' bűnök rusnya sze-
metivel merem meg-mocskol-
ni, és annyira el-távozni az
én teremtetemnek végétől !

4. Micsoda nagy szorgal-
matossággal szokták az em-
berek meg-tartani a' Császá-
roknak, Királyoknak, és ma-
gok eleinek csak lelketlen ké-
peit-is, mellyek az Ő házak
kő falaira vannak fel-függesz-
tetve, 's szegezve : én
pedig

☞ (19) ☞

pedig hogy Őriztem-meg ed-
dig, az Eg, és Föld minden-
ható Királyának eleven-ké-
pét, az én lelkemet ?

5. Számlálhatatlanok a' ter-
mészetnek, javai, mellyekkel
Isten fel-ékesítette lelkemet :
adott neké emlékezetet, hogy
gyakorta gondolkodgyam ró-
la ; adott értelmet, hogy jó-
vóltát meg ismérjem ; adott
akaratot, hogy Őtet szeressem :
De jaj ! miről gondolkodtam
én eddig, életemnek tellyes
idejében ? miről elmélked-
tem, 's mit szerettem ?

6. Testemmel hasonló-kép-
pen számtalan sok jòkat cse-
lekedett. Bóldog Isten ! men-
nyin születtetnek vakúl, si-
ketül, nemául, sántául, és
egyéb testi fogyatkozásokkal,
's nya-

❧ (20) ❧

's nyavalyákkal? én pedig minden fogyatkozás, és nyavalyától ment lévén, ép, és egészséges testel bírok. Micsoda hála-adással feleltem meg ezért?

7. Hányan hóltak-meg ez időig szörnyű halállal, vagy utolsó szegénységre jutottak, gyálázatba, 's egyéb nyomorúságokba estek: nekem pedig szolgál az egészség, és nem szűkölködöm azok-nélkül, mellyek életnek el-tartására szükségesek; 's nem-de Istennek jó-téteménye-e' ez?

8. Oh menyi halálos veszedelemekből mentett-meg engem a' kegyelmes Isten, mind e' máj napig! 's miért nem töltöm életemet az ő szolgálattában?

9.

❧ (21) ❧

9. Micsoda jó cselekedetimmal érdemlettem én a' Keresztségnek malasztyát, 's az igaz Hitnek világosságát? Nem hagyhatott volna-e' engem-is az Isten születtetni, pogány, vagy eretnek születtől, a' mint számtalan sok másokat hagy születtetni, és a' pogányságban, vagy eretnekségben meg-halni, és örökké el-veszni?

10. Ah! menyi pogány, és eretnek ember ég pokolban, kik fokkal buzgóbban szolgálának az Istennek, hogy sem én szolgállok, ha azt az igaz hitnek világosságát nekik engedte-vólna, mellyet nekem oly kegyelmesen adott. Mi tévő léfzek ezután? még-is hála-adatlan ma-

ra-

❧ (22) ❧

radandók-e' az én jó-tévő
Uram Istenemhez?

11. Miért azonnal nem ve-
tett engem az Isten első nagy
vétkem-után a' pokol tűzére,
a' mint Luczifert? Oh én Is-
tenemnek hozzám-való vég-
hetetlen nagy irgalmasága!
Ah! miért nem dicsérem, és
áldom minden erőmből? mi-
ért tellyes szivemből nem
szeretem?

12. En érettem teremtetted
Isten menyországot, melly-
ben örökké-való örömet ké-
szített nékem, s hi engem
minden nap belső intésekkel,
és malasztokkal annak meg-
szerzésére: én pedig az Ő
hívását mind szűnetlen meg-
vetem, és kész-akarva pokol-
hoz közelgetek. Oh! mely
hálá-

❧ (23) ❧

háládatlan voltam eddig an-
nyi fok jó-téteményekétt, ál-
domásokért, holott pedig
leg-igazabb dolog, hogy a'
hálá-adoság több, és több
ajándékokat szerez ember-
nek.

HARMADIK ELMÉLKEDÉS.
*Az halálos Bűnök iszonyúsá-
gáról 's károsításáról.*

I.

Minden halálos bűn meg-
fosztya a' lelket a' meg-
szentelő malasztól, melly az
ő élete. Oh esze-veszet em-
ber! hogy félted elveszteni,
testednek életét, és lelked
életének el-vesztését oly ke-
vésnek tartod, 's nem tudod-
e' nyomorúlt, hogy lelked-
élete fokkal főbb és drágább
tested életénél?

2.

❧ (24) ❧

2. Minden nagy véték-által el-veszti a' lélek minden ékességét, és szépségét, és olyan rútságba merül, hogy az Isten, 's a' Szent Angyalok iszonyodnak rajta. Az emberek előtt meg nem merisz jelenni, leg-kissebb mocfokkal rútúlt orczával: 's hogy merisz meg-jelenni az Isten előtt, a' Szeplőtelen Szűz Anya előtt, és minden Szentek előtt, annyi temérdek halálos bűnöknek undokságával fzenyes Lélekkel?

3. Minden halálos véték Őrdög fiává tévzi az Isten fiát, sőt magába az Őrdögbe változtatya, a' mint maga Krisztus Urunk az áruló Judásról meg-vallya: *Egy kőzűletek Őrdög.* Joan. 6. Ezt gyakran for-

❧ (25) ❧

forgasd elmédben: valahányszor halálofan vétkezel, mind annyiszor el-távozik lelkedtől az Isten, és annak helyébe bé-mégyen a' kegyetlen Őrdög. Kinek lakó-helyévé tévzed ez után lelkedet? a' te Teremtődnek, és leg-szerelmesb Meg-Váltódnak lakó helyévé-e', vagy a' te leg gonoszb ellenségednek, az Őrdögnek lakó-helyévé?

4. Minden halálos véték méltatlanná tévzi az embert minden olyan érdemre, melly az Őrök életre szolgálna; mert valamig halálos bűnben vagy, mind addig semmit olyat nem érdemelhetsz imádságiddal, 's jó-cselekedetiddel, a' mi az Őrök életre, 's mennyei jutalomra méltó vól-

B

na.

❧ (26) ❧

na. Oh micfoda nagy károdra vagy ez?

5. Ha minden Szentek érdemivel birnál-is, sőt ha fellyúl-múlnád a' Bóldogságos Szűz Mariának Szentségét-is, és csak egy halálos vétke cselekednél, semmit néked nem használnának azok az érdemek, semmit nem használnának az a' nagy szentség: mind azok úgy el-enyésznének az Isten színe elől, mint ha soha nem lóttél volna részes benne. Jaj! minémő nagy gonosz csak egy halálos vétke, melly tellyes életünknek érdemét egy szem-pillantásban veszti, és semmivé teszi.

6. Mit cselekednél, kérlek, ha valami olyan gonosztól édesgettetnél, vonattatnál melly téged

❧ (27) ❧

téged minden gazdagságtól, és földi javaidtól egy szem-pillantásban ki-üresíthetne, 's meg-foszthatna, és leg-gazdagabból leg-szegényebbé tehetne? Nemde minden erővel távoztatnád-e' az ilyen gonoszt? Ime minden halálos vétke ez a' szörnyű gonosz, melly minden lelki kincsekből, és természet fölött való érdemekből, melyeknek arra minden világi jókat meg-hallad, egy szem-pillantásban téged ki foszthat: 's miért ezt a' nagy gonoszt minden tehetséggel nem kerülöd?

7. Az halálos vétke alá vetett embernek meg-tagadgya Isten az ő mennyei kedveskedését, és fok kivált-képpen

B 3   való,

❧ (28) ❧

való, 's különös fehétségit; hasonló-képpen az őrző Angyalok nem kedveznek úgy a' bűnösöknek, sem úgy nem segétké, mint az igazakat. Oh átokra méltó bűn, melly Isten segedelméből, az őrző Angyal kegyes óltalmából kirekeszti az embert!

8. Minden halálos bűn, mihelyt léfzen, fel-bontya, és rontya a' léleknek békeségét, és csendességét, 's az ember szivében nagy háborodásokat indít, és mint egy nyúghatatlan féreg belől mardossa a' lelki ismérteket. Ah! miért tartjuk kebelünkben ezt a' kegyetlen férget?

9. A' világnak minden nyomorusággal, és háborúsággal, tudni-illik, szegénységgel,

❧ (29) ❧

gel, éhséggel, hadakozással dőgleletességgel, nyavalyákkal, 's testi halállal, büntett minket a' bűnért az igaz Isten. Ah! miért tehát fokkal inkább nem iszonyodunk a' büntől, melly annyi szörnyű büntetésekhez szerez?

10. Ollyan nagy gonosz minden halálos véték, hogy annál nagyobb sem nem találathatik, sem né gondolhatik. Semmi teremtetett értelem meg nem foghattya vólta-képpen annak gonofságát, sem elégesszen meg nem magyarázhattya. Oh! miért nagyobb igyekezettel nem kerüllyük ezt a' ki-mondhatatlan nagy gonoszt?

11. Olly nagy gonosz a' halálos véték, hogy annak el-

❧ (30) ❧

vesztéséért meg-kell vala halnia, nem egy földi Király, hanem a' Mindenható Ur Isten Fiának. Ezeket hallod, és hiszed, 's még sem gerjed-fel szived a' bűnnek gyűlölségére?

12. Az Isten, ki véghetetlen Jó, 's Irgalmas, az An-gyalok fejedelmét a' Luczi-pert, egygyetlen egy gondolat-tal tött vétékért a' pokol-nak örök tűzére kárhoztatta: 'S vannak ő-kivülötte igen sokan, kik azon-képpen csak egy vétékért kínlódnak pokolban, 's jaj! mind örökké kínlódni fognak. Ah! mit cselekezzünk mi esztelen emberek, hogy lelkünk minden igyekezetével nem távoztat-tyuk a' bünt, melly annyi gonofznak az oka. 13.

❧ (31) ❧

13. Olly nagy meg-bántása az Istennek a' halálos véték, hogy ő Szentfelségének, ha szomorkodhatnék, sokkal nagyobb szomorúsága, és búsulása-vólna a' bűnért, hogy sem most öröme legyen, mellyet vészen a' Bóldogságos Szűz, és minden Szentek jó-cselekedetiből: 's nem féled ezt az Istennek végetlen Felségét úgy haragra indítani, 's annyi gyalázattal illetni?

14. Ha látnád, hogy az édes anya a' tűzes kemenczében égő fiának könnyhullatá-sit nevetéssel venné, és hal-lanád, hogy még e'-képpen bofzontóná: azt akarom, hogy ebben a' tűzben örök-ké kínlódjék, soha többé fiannak nem ismérem őtet:

B 4

Nem-

❧ (32) ❧

Nem-de azt itélnéd felőle,
 hogy ifzonyu nagy vétket
 cselekedett: Ime, az Isten
 fokkal inkább szeret minket,
 hogy sem egy édes anya sze-
 retheti az ő fiát, még-is olly
 ifzonyú haragra gerjed, mi-
 kor a' bünt látja, hogy ki-
 rekesztvén minden könyörü-
 letességnek reménségét, nem
 csak színe elől azt el-kergeti,
 a' ki halálos bűnnel meg-fer-
 tetetett e' világból ki-mulik;
 hanem pokolra-is le taszítya,
 a' hol örökké azt szemére ve-
 ti: *A' te barmiságodnak soka-
 ságáért, és a' te kemény bűneid-
 ért cselekedtem ezeket veled.*
 Jerem. 30. 15. Oh melly i-
 fzonyúnak kell tehát lenni a'
 halálos bűn gonofságának,
 és nagy-vóltának!

15.

❧ (33) ❧

15. Nyomorúlt bűnös!
 nagy, és fok bűnökbe ro-
 hanz, 's eszedbe nem juta-
 tod, hogy bűneid közül egy-
 gyik valaha utólsó léfzen;
 mert az Isten, a' ki minde-
 neket *móddal, és szám-szerént,*
és mértékkal teremtett, és
 rendelt, azt-is öröktől-fogva
 el-végezte, hogy bizonyos
 számú bűnöket el-szenved
 te benned, de nem többet:
 Ezeket mihent cselefszed, és
 bé-töltöd a' izámat, egygyet
 sem fogsz hozzá-adni, ha-
 nem az utólsót el-követvén,
 semmi hely többé nem adatik
 a' penitenzia-tartásnak, sem-
 mi malasztot nem várhatfz.

16. Mivel pedignem tudod,
 mellyik légyen utólsó vét-
 ked, 's talám ugyan az, melly-

B s

be

❧ (34) ❧

be csak hamar fogsz eszni :
nem-é méltán távoztatnod-
kell minden bűnöket? mert,
kérlek, láthatysz-e' valakit egy
bő asztalnál, ámbár leg-é-
hebb legyen-is, a' ki kezét
ki-nyujtsa a' fel-töltött étkekre,
ha tudná, hogy egy az ét-
kek-közzül hathatós méreg-
gel elegyes legyen?

17. Ha tehát halàlos véték-
be fo ha nem estél, ennek-
utánna-is azt fo ha ne csele-
kedgyed; mert talám az el-
ső, mellybe esnél, örök veszt-
edre vólna; ha pedig többbe
estél, adgy hálákat Istennek,
hogy eddig olly kegyelmefen
el-engedte; és nagyon vi-
gyázz magadra, hogy meg-
ne esél. *Odd, ódd, maga-
dat,* úgy mond Szent Ambrus
Püspök,

❧ (35) ❧

Püspök, *hogy ha talám már
egyszer meg-hóltál lelkedben,
meg ne bally másodszor, mert
immár nem a' tünnek balsz-
meg, hanem a' kegyelemnek.*

NYEGYEDIK ELMÉLKEDÉS.

Az Halálról.

I.

Minden szempillantásban 's
inkább közelgetsz a' ko-
porsóhoz; szükséges egy-
szer meg-halnod, 's talám
még ma.

2. Mi, ha talám ez élted
orájának utolsó perczentése?
mit akarnál hogy cselekedtél-
vólna, vagy mint kívánnád
hogy életed folyt vólna? most
cselekedd, a' mit halálodkor
fogsz kívánni, hogy mivel-
tél-vólna.

B 6

3. Mi-

❧ (36) ❧

3. Miért halasztod életednek jobbítását halálod végső üdőjére? nem tudod-e' hogy akkor a' halállal, 's a' nyavalyáknak leg-súlyosabb fájdalommal kell tufakodnod? ha most mikor egészséges vagy, nehéznek tartod, hogy bűneidet sirassad, és jó-cselekedeteket gyakoroly, hogy lehet ezt mivelned, betegségtől szorongattatván, és csak nem minden érzékenségtől el-hagyattatván?

4. Nem tudod-e', hogy a' halálnak üdője-is bizonytalan? Oh menyi erős ifiak ma halva fekszenek, kik tegnap nem-is álmodtak a' halál-felől! bődögök, 's mind örökké bődögök, ha kézzen, minden nagy vétek-nélkül lelte a' halál.

5. Oh

❧ (37) ❧

5. Oh menyi órákat, napokat, héteket, és esztendőket töltöttél mind eddig haszontalanul! El-jő az idő, mikor csak egy órát fogsz kívánni lelked üdvösségére, és meg nem nyered.

6. Mit fogsz akkor gondolni, midőn a' halálnak czikelyin látni-fogod, magad-fölött a' rettenetes Birót; a' ki-tátott poklot; előtted bűneidet, 's talám a' környülálló ördögöket-is?

7. Ha világnak minden gazdagsággal, tiszteletivel, méltósággal bírnál-is, mi hasznot vennél mind azokból, ha most halálos ágyban fekünnél? semmit a' koporsóba el-nem viszesz magaddal az egy kopott köntösön-kivül: min-

B 7

dene-

❧ (38) ❧

deneket el-kell hagynod.

8. Hol vagyon a' szükséges úti-költséged az örök-ké-valóság uttyának meg-járására? Miért ennek, míg időd vagyon, szerét nem téfzed?

9. Senki vidámabból meg nem hal, mint a' kinek nincs mit el-hagyni e' világon, vagyon pedig bőségesen, a' mit más életben fel-talállyon.

10. Sok Szentek, hetven, és több ezrtendőig nagy testi fanyargatásokban az Istent szolgálták, még-is féltek a' haláltól: 's te hogy fogod el-túrni?

11. Miért kedvezsz annyit testednek? Nem tudod-é, hogy kevés idő-mulva a' korporsót büdőséggel meg-tölti, és

❧ (39) ❧

ti, és férgek elede-lévé léfzen?

12. Miért engedsz annyi szabadságot szemeidnek, füleidnek, nyelvednek, és több érzékenségednek? El-jő az idő, mellyben a' te disztelen szemeid bé-húnnyattatnak, és többé ki nem nyilnak; vándorló füleid meg-siketülnek, és többé nem halanak; zabolátlan nyelved meg-némül, és többé nem szól.

13. Meg-hal egy Császár, és egy paraszt ember: meghal egy gazdag, és egy szegény ember: nincs semmi különbség ezeknek halálok-között: a' föld-alá szoros-közbe rekeztetnek minnyájan.

14. Ki-

❧ (40) ❧

14. Kivel akarsz meg halni?
a' Dus-gazdaggal-e', vagy a'
szegény Lázárral? A' gazdag
halálát követte a' bóldogta-
lan örökké-valóság, a' Lázár
halálát az örök bóldog-
ság; most időd vagyon, vá-
laszsz, a' mit akarsz.

15. Mit használnál most a' Dus-
gazdagnak, hogy teste vágyá-
sinak engedvén sok gyönyör-
úségekben élt? 's a' szegény
Lázárnak mit árt, hogy el-
hagyatott nyomorúlt kóldus
vólt, és a' frissen-lakozó fő-
embernek ajtája előtt feké-
lyekkel rakva fekütt? Most
ez örvendez, és örökké ör-
vendezni fog; kínlódik most
amaz, és örökké kínló-
dani fog pokol
ban.

ÖTÖ-

❧ (41) ❧

ÖTÖDIK ELMELKEDÉS.
Az utolsó Itéletről.

I.

MI vólna, ha még ma fű-
leidben zengene ama
rettenetes szózat: *kellyetek-
fel halottak, jőjjetek az ité-
letre?*

2. Talám már bé-vádoltat-
tál Isten-előtt, hogy az ő
javait el tékozlottad: **mi lé-
fzen**, ha csak hamar monda-
tik néked: *Adgy számat sá-
fárságodról; adgy számat tel-
lyes életedről, minden gon-
dolátidról, szándékidről, sza-
vaidról, és cselekedetidről?*

3. Mit felelsz, mikor az ör-
dög, kinek gonosz sugallását
sokszor követted; Az őrző
Angyalod, kinek intését gya-
kortább meg-vetted; **faját
lelki**

❧ (42) ❧

lelki ismireted ; mellyet anny-
nyi fok bűnökkel meg-fertez-
tettél ; Isten - előtt bűnösé-
tésznek , 's vádlóid léfznek ?

4. Micsoda orzával jelenfz-
meg az igaz Bíró Kristus e-
lőtt , kit újonnan bűneiddel
annyiszor meg - feszítettél ?
mit felelsz néki ; mikor ezzel
meg fedd : én lelked üdvős-
ségét olly nagyra becsültem,
hogy véremnek végetlen ár-
rát azért le - tettem ; és te ,
kit annyira fel-magasztaltam,
annyi izben meg-utáltál en-
gem bűneiddel ? én - éretted
ostorokat , töviseket , sőt a'
keresztnek kegyetlen halálát
el-túrtem , hogy téged az ó-
rók haláltól meg-mentenélek :
's miétt egyébbel meg nem
feleltél ezen szeretetemért ,
a' nagy

❧ (43) ❧

a' nagy gyűlölségnél , és
szám-nélkül-való boszszusa-
goknál ?

5. Mit fogsz akkor gondol-
ni ; mikor minden titkos bű-
neid az egész világ-előtt ki-
nyilatkoztatnak ? nehéznek
látszik most néked csak egy
gyóntató Atyának bűneidet
meg vallani ; micsoda orcza-
pirulásodra léfzen tehát , mi-
kor az egész világ előtt nyil-
ván léfznek minden bűneid ?

6. Oh menyi sohajtások hal-
lattatnak Josafat völgyében,
de minden könyebség-nél-
kül ! menyi haszontalan jaj-
gatások léfznek , mellyeknek
most eleit vehetnénk , töre-
delmes szivünk igaz peniten-
czia-tartásával.

7. Micsoda gondolattal lé-
szesz

❧ (44) ❧

szesz akkor, mikor látod a' keresztnék zárlóját a' Bíró-előtt az ítéletre immár lehozattatni? Jaj néked abban a' rettenetes időben, ha most gyűlöld a' Kristus keresztét!

8. Mivel mented magadat, mikor az Istennek Szent Fia szemeid elébe tévzi az Ő Szent Sebeit, mellyeket bűneiddel annyiszor meg-újítottál?

9. Mellyik szózatot akarod hallani az utolsó ítéletben? azt a' leg-örvendetesbet-e', mellyet az igaz Bíró Kristus minden bóldogokra valaha ki-bocsát: *Főjjetek-el én Atyámnak áldottai, birjátok a' világ kezdetitől fogva néktek készitetett országot, &c.* Vagy pedig amazt, mellyel igaz hara-

❧ (45) ❧

haragra gerjedvén a' kárhözottakra fog-dörgegni: *Menyetek-el tolem atkozottak az örök tűzre, melly az ördögnek készitetett, és az ő Angyalinak, &c.* Matth. 25.

10. Nagy Basiliusnak szép intését vedd-valóban szívedhez, ki e'-képpen szól: *Ha valamikor érzed kívánságod bűnre izgatását, emlékezzél-meg Kristus Urunknak rettentetes, és túrhetetlen ítélő székeről, mellyben a' nagy magasságban élől-ül a' Bíró, ő-mellette pedig álván minden teremtetett állat, fél, és retteg az ő dicsőséges látására.*

11. Gondold Szent Jeronymusnak lélek ébresztő mondását: *Akár alugyam, akár egyem, vagy egyéb dol-*
got

❧ (46) ❧

got cselekedgyem, mindenkor látatik fülemben zengeni az a szózat: kellyetek-fel, jőjjetek az ítéltre.

12. Ki vétkezhetik, ha mindenkor elméjében tartya az ítéletet, melly bizonynyal lesz a világ végén. Így fejezi-bé levelét Szent Kelemen Pápa, mellyet az Ur atyafiaknak, Szent Jakabnak irt.

HATODIK ELMÉLKEDÉS. A Pokolról.

I.

NYilván-**való** Hitünk igazsága, hogy pokol vagy on, tudni-illik, minden nyomorúságok nemével rakott hely, melly Istentől azoknak az embereknek készítettett, kik halálos bűnnel múlnak-ki ez élet-

❧ (47) ❧

életből. Oh menyi keresztyének vannak, kik úgy élnek, mintha poklot ienni nem hinnék! nemdenem te is ezek seregéből vóltál-e?

2. Valami a' testet, és a' testnek minden tagjait, vagy a' lelket, és annak minden hatalmit kinozhattya, 's győzörheti, mind az egy viz özön gyanánt, nem rész szerént, hanem rakva, és egyszer 's mind el-lepi a' kárhó-zattakat. Hogy túród annyi fájdalmak mérhetetlen tengerét, ki egy fog-fájásnak rövid fájdalmát túrhetetlennek tartod?

3. A' kárhó-zottak legnagyobb kínzások az, hogy a' mennyei dicsőségéből örök-ké ki rekesztetnek, és az Isten

❧ (48) ❧

Isten színe, 's véghetetlen szépsége látásától, örökké meg-fosztatnak. Oh mely nagy esztelenség, a' menyeyi örökké-való dicsőségnek vesztését választani, hogy a' világnak el-mulandó, 's maid el-hagyatandó gyönyörűségivel él-hess!

4. A' kárhozottaknak teste, melly ez életben a' tilalmas gyönyörködteésekben nőt, felette nagy kínokat szenved mind örökké. Akarsz-e' te inkább a' pokol örök tűzében égni, hogy sem itt egy kevesé a' tiltott gyönyörűségtől magad meg-tartóztatni?

5. Hogy tûrheted pokolnak örök kínait, ki nyári hévségben lágy ágyban sem fek-

❧ (49) ❧

fekhetsz csak egy egész éjjel-is, mozdúlatlan testel?

6. Gondold e' széles világot egy mérhetetlen tengernek lenni, mellyből minden ezer esztendőben egy kis madarka egyetlen egy csöppöcskét hörpögessen: végtére ugyan csak ki-merítené ezt a' nagy tengert; de a' kárhozottaknak kínai soha ki nem meritethetnek. Valamíg Isten Isten léssen, mind addig szünetlenül a' pokol tűzétől égettetnek az el-veszettek. Oh vég-nélkül-való örökké-valóság!

7. Egy szem-pillantásig-tartó rút gyönyörűségecskeért minden szünet-nélkül gyótródni fognak az istentelenek, kik kevés munkával ma-

C

gokévá

❧ (50) ❧

gok évá teheték-vólna a' bódog örökké-valóságot. Örizzd magad, hogy valaha meg ne érdemellyed, hogy ezek-közé számláltassál.

8. A' jóknak emlekezete, mellyekel éltekben gyönyörködtek, és minden megtérésnek reménsége - nélkül mint az árnyék elenyésztek; 's annyi fok, és nagy, mind jelen-lévő, mind pedig az egész örökké - valóságban következendő gonoszoknak, mellyeket könnyen el-kerülhettek-vólna, meg-gondolása, ki-mondhatatlan nagy kínokra léfzen a' kárhozottaknak, 's ugyan mind örökké. Oh hofzszú örökké-valóság!

9. Az értelem örök tudatlanságnak fetétségével béborít-

❧ (51) ❧

boríttatik; az akarat a' gonoszban meg-átalkodott, és az Isten, 's a' Szentek, és Önnön maga-ellen-való örök gyűlölségében meg - keményedett, szüntelen-való dühösködésektől vettetik, 's hanyattatik. Ez pedig el-tart örökké. Oh kegyetlen örökké-valóság.

10. A' szemek, mellyeknek itt gyakorta nagy szabadságot engedünk, semmit ott nem látnak egyebet, a' szemfény rettentő égéseknél, a' számtalan sok kínoknál, a' kárhozottak borzasztó tündérinél, az ördögöknek irtoztató látásinál; 's ezeket kell szemlélniek mind örökké. Oh bódogtalan örökké-valóság!

C 2

11. A'

— (52) —

11. A' ciklandozó fűleket,
 mellyeket fokszor az Isten-
 nek belső szóllására bé - du-
 gunk, 's a' rút, fertelmes,
 és tisztátalan beszédekre ki-
 nyitunk, a' kétségbe esettek-
 nek keserves sopánkodási,
 szomorú jajgatósi, iszonyu
 orditási, 's morgási, egy mást
 gyötrő átkozódási, az Isten,
 és Szentek ellen-való szidal-
 mazási, 's magok bűneinek
 kárhoztatási, kinoszni fogják.
 Az orrot a' pokol tűzének fűs-
 tólgó gőzi, 's a' kárhozott
 testek bűdősége tekeri. A'
 száját, a' nyelvet, az inyet,
 a' torkot, a' hasat, nem más
 étel, sem más ital éri, ha-
 nem a' *Sárkányok epéje*, az
Aspis-kigyók mérge, az kefe-
 ríti, az epefzti. *Tűz*, és
 kén-

— (53) —

kén-kő, és *szélvész*ek *furvása*
 az ő pohárok része, és az
 Isten haragjának borából isz-
 nak. És mind-az-által ezek-
 között égő szomjúsággal,
 és száj-izét fonnyasztó éh-
 séggel kínoztatnak: 's így
 szenvednek mind örökké.
 Oh minden kegyetlenségnél
 kegyetlenebb örökké-való-
 ság!

12. Oh ha valakinek a' kár-
 hozottak-közül szabad vól-
 na visszafutni életre, mit
 nem cselekednék? mit nem
 tőrne, hogy olly iszonyu kí-
 nokat el - kerülhetne, és
 Meny országnak örökké-va-
 ló örömébe juthatna? De
 a' kárhozottaknak koczká-
 jok már hanyattatott, nem
 pedig még a' tied, mert né-
 ked

❧ (54) ❧

ked még időd vagyon az örök kínoknak el-távoztatására. Odd tehát magadat, hogy ne talám a' több kárhözottakkal egy gonofz kívánságnak el-követéseért a' poklok örök kínnyaira rohany.

13. Hallyad ismét Szent Basilus szübéli intését: *Gondold, úgy mond, a' feneketlen mélységet, az el-kerülhetetlen sötétséget, a' homályos tuzet, mellynek ereje vagyon egetésre, de nincs fénye; e' mellett jusson eszedbe a' férgek neme, kik mérgeket ki-ontyák, s a' testet mardossák, telhetetlenül éven, és soha meg nem elégedvén, és túrhetetlen fájdalmokat szerezvén mardosásokkal: végtére gondold, a' mi mindeneknél nehezebb, azt,*

❧ (55) ❧

azt az örökké-való szégyent, és gyalázatot. Ettől fély, s e' félelemmel, mint egy zabolával vond-vissza telkedet, a' bűnök kívánságától.

14. Ha mondatatnék néked, hogy ha ezt, vagy amaszt a' gonofságot meg nem veted, és ezt, vagy amaszt a' jósságot nem gyakorlod, három, vagy négy óráig tüzben égettetik kezéd; nem-de-nem minden halasztás-nélkül a' kívánt jót cselekednéd? Sőt nem-de ezt, vagy amaszt a' gonofzt éppen átkoznád, hogy azt a' rövid büntetést ne kellnék szenvedned? Már pedig az Isten ezzel fenyeget: Oh ember, akár ki légy, én téged az el-óltatlan tüzre vetlek, ha a' meg-

C 4. paran-

❧ (56) ❧

parancsolt jót nem cselekedsz, ha a' gonoszt, melyet meg-tiltottam, el nem távoztatod! és te még-is, sem a' jót nem miveled, sem a' gonoszt nem kerülöd, hanem még katzagsz, tréfálkodol, és olly gonoszúl élsz, mint ha élted-után semmi kínokat nem várhatnál: Nemde esztelennek, vagy hitlennek lenni mutatod magadat? mert alig történhetik, hogy valaki jól hidgyen, és gonoszúl éllyen.

15. Senki, eszénél lévén, nem akarna testének minémű gyönyörüségét tapasztalni, sőt az egész föld birodalmát fel nem venné, illyen mód-alatt, hogy annak - előtte, husz, vagy harmincz eszten-dőkig,

❧ (57) ❧

dőkig, rósákkal, violákkal, és egyéb-féle illatos fűvekkel meg-hintetett lágy ágyban, éjjel, 's nappal mozdulatlan fekügyék: 's te veszet ember, kész vagy a' kénkőves fetétség, és a' tőmött homályosság-között, tűzzel, varasbékákkal, és mérges kígyókkal rakott ágyban örökké győtrődni, csak gyűjthesz hamis jószágot magadnak, csak résztes lehesz testednek valami rut, 's rövid gyönyörkődtetésében. Mondgy, valamit akarsz, bizony esztelen vagy, míg akaratodat nem változtatod. Mondgyad tehát inkább bölcs Demostenessel: *Ego tanti pœnitere non emi*: En ennyin nem vettem a' hoszszú busúlást.

C 5

16.

❧ (58) ❧

16. Jobb, 's tanácsosb do-
log tehát, hogy érzékensé-
ginknek most semmit ne en-
gedgyünk, a' mire Isten tör-
vénye-ellen vonszanak, hogy
sem örökké a' pokolnak mé-
szárlást, csigázását, 's kín-
zását tűrjük. *Utinam sape-
rent, & intelligerent, ac no-
vissima providerent.* Deut. 32.
29. *Vajha észesek volnának,
és értenének az emberek, és
az utolsókról gondolkodnának.*
Ugy ínt minket a' kegyelmes
Isten Moyzes Proféta-által.

HETEDIK ELMÉLKEDÉS.

A' Mennyei Dicsőségről.

I.

IMe nyitva Mennységnek ka-
pui; bé-mehetsz, ha ked-
ved tartya. De tudnod-kell,
hogy

❧ (59) ❧

hogy csak az Isten, és az
Anyaszentegyház parancso-
lati-szerént élőknek adatik
bé-menni.

2. A' mennyei dicsőség,
melly-után kívánkozol, min-
den jókból való tekéletes
állapot, mellyben se bűnnek,
se büntetésnek semmi gono-
fza nincsen, hanem minden
kívánható jók vannak: 's mi-
ért ezt a' bőldog állapotot
nagyobb munkával, 's fárad-
sággal nem keresed?

3. Ah mennyifzer izzadnak,
's veritékeznek meleg nyár-
ban a' mezőken a' szántóve-
tő emberek! mennyifzer ú-
ton-járásokban tűrik a' keres-
kedők, kalmárok, az éhsé-
get, szomjuságot, és ezer
alkalmatlanságot még a' ha-

C 6

lálnak

❧ (60) ❧

lálnak veszedelmét-is ; de mi okra nézve ? hogy kevés ideig szerencsések lehessenek : és te, hogy örökké bóldogul élhess, nem akarsz munkálkodni, sem valamit szenvedni.

4. A' világ örömi mind egygyütt hasonlítottván ahöz az örömhez, mellyet a' lélek az Isten véghetetlen szépségének nyilván-való látásából vészzen, sokkal kisebbek, egy mérhetetlen tengerhez hasonlítottott csöp viznél. Mit mivelünk tehát, oh balgatógok ! hogy a' mennyei örömöket a' világ örömi-után helyheztettyük ?

5. A' mi testünk tündöklenni-fog valaha Mennyeiben, mint a' nap ; az ő tagjainak egyen-

❧ (61) ❧

egyenlősége, szine, ábrázatya, és szépsége csudálatos leszzen ; nem éhezik, sem nem szomjuhozik többé, nem szenved, leg-kisebb fájdalmat-is, se betegséget, se halál félelmét ; minden hozzáillendő jóknak fokáságával bővelkedik ; 's így leszzen mind örökké. Oh bizonyára *nem méltók e' mostani időben szenvedési a' következendő dicsőségre, melly meg-jelentetik mi-bennünk. Miért tehát a' JESUS sanyargatását most velünk ne hordozzuk a' mi testünkben ? 2. Cor. 4. 10.*

6. A' látás, a' dicsőítettett fok testeknek, de fő-képpen Kristus Urunk, és a' Bóldogságos Szűz MARIA Szent Testének szemléléséből ki-

❧ (62) ❧

mondhatatlan nagy gyönyörűséget vészen, 's ezt mind örökké. Ah! ki léssen közülünk, a' ki életünk rövid űdőjében szemeit ne őrizze mindē tilalmas tekintéfektől, hogy azokat mennyekben legeltethesse a' számtalan dicsőült testeknek örökké-való szépségekben?

7. A' hallást gyönyörkődte a' Szenteknek leg- kedvesb befélgetések, nyájaskodások, és Isten dicséreti; és az a meg-unhatatlan, 's igen csudálatos Mennyei muzika, melly minden világi muzikának szépségét felette igen fő módon felyül-mullya. Oh én füleim! halgassátok most örömeit az Isten igéit, hogy azt a' megmagyarázhatatlan Mennyei
szép

❧ (63) ❧

szép muzikát, és annyi fok ezer Szent Szűzeknek, 's ezeknél több Angyaloknak énekét halgassátok mind örökké.

8. A' fzaglás, a' bődögült testeknek, de kiváltképpen a' Kristus JESUS, és az Ő Szentséges Szűz Anya testek leg- kedvesebb illatozásában, és egyéb fok-féle igen gyönyörűséges illatokban, gyönyörködik. Az Izlelés minden eleség-nélkül, kiváltképpen-való fő módon, minden édeségnek gyönyörűségével tartatik, 's megelégettetik. Illetések a' bődögült testeknek, melly egész testben el-terjed, Szent, és tiszta gyönyörűségekkel meg-telik, el-annyira, hogy
a' di-

❧ (64) ❧

a' dicsőült ember egészlen
el - merült lézen az Isten
gyönyörűségének pataká-
ban. Oh mely bőséges ju-
talmát vészik ott minden ér-
zékségek az ő fanyargatá-
foknak, és öldökléseknek,
mellyeket Isten szerelmeért
éltekben türtek! Oh én tes-
tem, add magad Krisztusért
a' szenvedésre, hogy valaha
minden érzékségid aval az
örömmel vigadgyanak Men-
nyekben, mellyeket *se szem
nem látott, se fül nem hallott,
se az ember szivében nem tár-
tek.*

NYOLCZADIK ELMELKEDES.

A' Krisztus kin-szenvedéséről.

• I

Istené vagyok egészlen a' te-
remté

❧ (65) ❧

remtésért : mit adgyak tehát
viszsa a' meg-váltásért ?

2. Valahányszor tekintem
a' keresztre szegezett JE-
SUST, mind annyifor ma ga-
mat igen meg-fzégyenlem ;
mert mindenkor látatom hal-
lani ez igéket : Te vóltál az
oka Krisztus Urunk iszonyu ha-
lálának.

3. A' Judas csak egyszer
adta-el harmincz ezüst pén-
zen az Istennek Szent Fiát ;
én pedig nem egyszer, ha-
nem ezerfzer adtam-el, vala-
hányfzor tudni-illik nagy vét-
ket cselekedtem : De lészek-
e' ez-után-is Krisztusnak áru-
lója ?

4. Az Isten, a' Szent Vé-
rének egy csöppével nem
csak ez egész világot, ha-
nem

❧ (66) ❧

nem szám-nélkül-való más vilá-
gokat - is meg - válthatott-
vólna ; mindazáltal én hoz-
zám való szeretetéből utól-
só csöppig ki-ontotta min-
den Véré: ah! miért engem
úgy szerető. Istenemet olly
kevefésé szeretem ?

5. Mit felelek Üdvözítő
Istenemnek , mikor utolsó
ítélet napján ezekkel fedd ,
és pironogat: Oh hálá-adatlan
ember! mit kellett többé cse-
lekednem éretted , és nem
cselekedtem ? én te-éretted
ostorokat , és tövis koronát
szenvedtem ; 's te mind ezek-
ért , undok bűneiden-kivül ,
semmit egyebet vissza nem
adtál.

6. Az Istennek áldott Szent
Fia , ostorokkal egész testé-
ben

❧ (67) ❧

ben meg szaggattatván , tö-
visék hegyivel fejében meg-
lyukasztatván ; kezeivel , 's
lábaival a' keresztfához sze-
gesztetvén , mind untalan
szemeim-előtt forog : és én
olly keserves , és vérrel festött
látásból meg-nem iédek , nem
rettegek a' bűnöktől ?

7. Ha egy leg alább való
ember én-hozzám-való sze-
retetéből , halál veszélyére
vetné fejét ; oh mely hálá-
adó vólnék hozzája ! miért
tehát a' keresztfán érettem
meg-hólt Istenemnek szerete-
tét meg nem ismérem ? miért
annyi-képpen hálá-adatlannak
mutatom hozzá magamat ?

8. Valahányszor vétkezem
halálofan , mind annyiszor
Kristust tagadom Péterrel ,
mind

❧ (68) ❧

mind annyiszor Kríftust áru-
lom Judással, mind annyi-
szor a' 'Sidókkal meg fezi-
tem Kríftust, és az ő drága-
látos Szent Vérét lábaimmal
tapodom; ah én lelkem!
hogyan lehet, hogy ezeket
halván, vagy gondolván,
még sem irtózol a' nagy vé-
tek undokságától, 's gonof-
ságától?

9. Kríftus halálakor a' kő-
sziklák meg-repedezének, a'
föld meg indúla, a' halottak
koporsói-is meg-nyilyának:
és én egyesegyedül, a' meg-
haló Kríftuson ne szánakod-
gyam, kiért ő magánosan
szenved? Oh vajha egyszer
meg repedeznék szivem,
hogy a' bűnöken igaz töre-
delmefség-által egyszer való-
ban el-íszonyodgyam! 10.

❧ (69) ❧

10. Oh én lelkem! nézd
az édes JESUS fejét meg-hajt-
va, hogy meg csókollyon té-
ged; dárdával ki-nyílt szívet,
hogy téged szerezzen; ke-
zeit a' Szent kereszten ki-ter-
jesztette, hogy téged meg-
ölellyen; egész testét ki-té-
tette, hogy téged meg-vál-
tson; és kezdgyed már egy-
szer szeretni, ki halálig sze-
retett téged.

11. Hallyad a' mézzel-fo-
lyó Szent Bérnárd Apáturt,
melly hathatos szókkal kiált
hozzád: *Látom, 's ismértem,*
melly nagyok legyenek a' te se-
beid, (az az bűneid) mel-
lyekért Kríftus Urunknak meg-
kellett sebesíttetni; mert ha
halálra, és ugyan örök halálra
nem volnának, soha azok meg-
orvo-

❧ (80) ❧

*orvosolásokért az Isten Fia
meg nem halna.*

12. Hogy tehát maga egyedül ne maradgyon az édes JESUS, kihez te kemény, és hálá-adatlan szível légy: iobban te hozzád Ő meg nem mutathatta szeretetét, mint hogy meg-hólt te-éretted: annak-okkáért te-is, kit eddid nem szerettél, végtére halálában, 's haláláért szeresd Őtet.

KILENZEDIK ELMELKEDES.

Az Isten szeretetéről.

I.

MEly nagy szeretettel szeretett téged az Isten, és minek előtte fogantattál, vagy születted, szeretett téged, azt maga meg-jelentette Je-

❧ (81) ❧

te Jeremiás Próféta által, mondván: *örök szeretettel szerettelek téged.* Jerem. c. 31. v. 3.

Szeretett, és szeret téged tellyes voltaképpen, úgy hogy semmi nincs az Istenben, a' mi által nem szeretne téged.

2. Szeretett téged az Atya Isten, az Ő egyetlen egy Fiát adván néked: *Mert úgy szeretete Isten e' világot, hogy az Ő egyetlen egy szülött Fiát adná, hogy minden a' ki Ő benne hiszen, el ne vesszen; hanem örök élete legyen.* Joan. c. 3. v. 16. te pedig mit adtál az Istennek? hálá-adatlanságot, gyölölséget, engedetlenséget, meg-vetvén, megszegvén az Ő szent parancsola-

❧ (82) ❧

csolatit , és szolgálván a' bűnnek.

3. Szeretett téged a' Fiu Isten, menyből alá szállván a' szűz-
nek méhébe , meg- testesül-
vén szenvedvén , és meg- hal-
ván te éretted : *Nagyobb pe-
dig szeretete ennél senkinek
nincsen , hogy Valaki az ő lel-
két adgya barátjért.* Joan. c.
15. v. 13. *En pedig az én
lelkemet le- tészem az én ju-
haimért.* Joan. c. 10. v. 15.
*Mert a' mint engem szeretett
az Atya , én-is szeretlek tite-
ket.* Joan. c. 15. v. 9. mond-
gya Kristus: te pedig mint sze-
reted a' JESUst? kész vagy-e'
érette le - tenni a' lelkedet ?
kész vagy-e' Istenedért , az ő
hite-ért kínokat szenvedni ?
és gyalázatos halállal meg-
halni ?

❧ (83) ❧

halni? hogy volnál , mikor
egy kemény szót békével
nem tudsz el-szenvedni. Oh
Keresztény ember! ha nincs
alkalmatoiságod Istenért, az
igaz hitért kínokat , és ha-
lalt szenvedned , leg-alább
a' minden napi nyomorusá-
gidat , szegénységedet , be-
tegségedet , nyavalyáidat ,
boszuságokat , és más e' féle
alkalmatlanságokat , és gya-
lázatokat szenved-el békével,
és ez által mutasd-meg Kri-
stushoz- való szeretetedet.

4. Sőt nem csak meg- teste-
sült , szenvedett , és meg-
holt éretted az Isten Fia ; ha-
nem eledelül - is adta magát
néked az óltári Szentségben
a' kenyér sz ne alatt , még-is
olly hideg , olly hálá- adatlan
D vagy

❧ (84) ❧

vagy hozzája, hogy csak az érzikenségedet sem akarod az Ő szereteteért szanyargatni, vagy a' nyelvedet gonoliz szólástól meg-tartoztatni.

5. Szeretett, és szeret téged a' Sz. Lélek Isten az Ő menyei ajándékival meg-világosítván, ékesítván, és szentelvén téged : szeret téged az Istennek mindenhatósága teremtvén, oltalmazván, és meg-tartván téged : szeret téged az Istennek valósága, és mérhetetlensége, mindenkor, és mindenütt veled jelen lévén : szeret téged az Istennek bölcsesége, és gondviseleése igazgatván, és vezetvén téged : szeret téged az Istennek örökké-valósága halhatatláná tévén téged annak fölötté
szeret

❧ (85) ❧

szeret téged Isten az egész világ által, midőn minden teremtett állatokat, még az Angyalokat-is a' te szolgálátodra rendelt : imé az Istennek te hozzád-való nagy szeretete! mit felelsz erre? miképpen szereted te az Istent? szereted-e' őtet tellyes szivedből, tellyes lelkedből, tellyes elmédből, és minden erődből? kihez ragaszkodik, a' szived? hol jár az elméd? melly levegő égben röpdösnek a' te gondolatid? ki, és mi után futosnak szivednek indulati? vizsgál-meg jól lelked isméréstét, és szedd őszve mind az elmédnek gondolatit, 's-mind a' szivednek indulatit, és fordítsd azokat az Istenhez, és szeressed a'
D 2 te

❧ (86) ❧

te Uradat Istenedet tellyes szivedből, tellyes lelkedből, tellyes elmédből, és minden erődből: szeressed Őtet mindenek fölött, sőt inkább mind tenen-magadat-is.

6. Mert az Isten-is szeretett, és szeret tégedet mindenek fölött: szeret téged minden más teremtetett állatok fölött: mert semmi teremtetett állattal nem tött annyi jót, a' mennyi jót tött, és téfzen veled Ő ember! melly más teremtetett állatnak formáját vőttefel az Isten Fia? melly más állatnak természetével egyesült-meg az Istenség? kiért szenvedett? kinek lótt eledelevé? szeretett téged az Isten Fia inkább az Ő halandó életénél, mellyet fontol-
ván

❧ (87) ❧

ván Sz. Agoston fel-kiált. *Szerettel engem Uram inkább, mint tenen magadat: mert én érettem méltóztattál meghalni.*

7. Szeret téged az Isten minden szem-pillantásban veled jelen lévén, reád gondot viselvén, téged óltalmazván, vezetvén, ruházván, táplálván, és a' teremtetett állatokban néked szolgálván, azokat a' te szolgálatoadra rendelvén, és meg-tartván: és már nincs mit kellett többet cselekednie veled, és nem cselekedett: a' mint maga mondgya: *Mit kellett többé cselekednem az én szőlőmmel, és nem cselekettem véle?* Ila. c. 15. v. 4. te vagy az Isten szólóje, ki eddig nem
D 3 édes

❁ (88) ❁

édes szőlőt ; hanem keserő
egrest hoztál : nem jó ; ha-
nem gonosz cselekedeteket
cselekedtél : nem szeretted ;
hanem utáltad , győlölted
az Istenedet , és a' világi hiv-
ságokat , testi ocsmány győ-
nyörúségeket szeretted. Nem
felelsz-é már az Istennek Lo-
jola Sz. Ignáczzal : Vedd-
el , én Uram Istenem ! vedd-
el minddn szabadságomat ,
vedd-el elmémet , értelme-
met , és minden akaratomat:
valamim vagyon, vagy birok,
és valamit nékem adtál , azt
mind vissza adom néked ,
és a' te szent akaratra bi-
zom : csak te hozzád - való
szeretetet , és a' te sz. ma-
lasztodat add énnékem , és
elég gazdag léfzek ; nem - is
kérek

❁ (89) ❁

kérek tőled egyebbet semit ;
hanem hogy mindenek fölött
szerefselek.

TIZEDIK ELMÉLKEDÉS.

Az Isten akarattjáról.

I.

A' jó szolga jó Urának jó
akarattját örömeft , és
szorgalmatoson cselekeszi ,
ha pedig nem cselekszi , a'
verés , és a' tömlőcz az ő
bére : mert írva vagyon : *A'*
szolga a' ki tudta az Ura a-
karattját , és el nem készült ,
és nem cselekedett annak aka-
rattja szerént , sokkal veret-
tetik. Luc. c. 12. v. 47.

Kicsoda jobb Urad az Is-
tennél? kinek akarattját, ha
szorgalmatoson cselekszed ,
örökké - való jókat ad ; ha

D 4

pedig

❧ (90) ❧

pedig az ő akarattya szerént nem cselekezel, *el-jó a' mint maga mondgya, el-jó a' napon, mellyen nem reménled, és az órán, mellyen nem tudod, és el-válast téged, és a' részedet, a' bérédet, a' hitetlenekkel, a' gonoszokkal tész, az örök tömlőczben.* Luc c. 12. v. 46.

2. A' jó Fiu a' jó Attyának parancsolatit hiven megtartya, és minden szorgalmatossággal igyekezik az ő akarattyaát bé-teljesíteni: kicsoda pedig jobb Atyád az Istennél? ki valóban szeret téged, gondot visel reád, és fiui szeretetedért nagy örökséget ígér néked. miképpen cseleketted eddig az ő akarattyaát? sőt inkább hányszor akarattya-

❧ (91) ❧

akarattya ellen jártál? hány-szor meg-vetvén a' jó mennyei Atyádnak akarattyaát meg-boszfizontottad őtet, a' te magad akarattyaodat követted, a' te akarattyaod szerént cseleketted. Oh boldogtalan ember! a' ki maga akarattyaát követi, és az Isten akarattyaát nem cselekeksi! *mert nem minden a' ki mondgya nékem: Uram, Uram, méggyen mennyeknek országába.* Matt. c. 7. v. 21. bizonyára nem minden ember, a' ki mondgya: En keresztény ember vagyok, én az igaz hitben vagyok, én hiszek a' Kristusban, azonban az Isten akarattyaát nem cselekeksi, méggyen mennyeknek országába

3. Boldog pedig, a' ki az

D 5

Isten

❧ (94) ❧

ván: *Az Ur adta, az Ur vette-el: a' mint az Urnak tetszett, úgy lótt, legyen áldott, az Ur neve Job c. r. V. 21.*

6. Mindenekben az Isten akarattját jónak, és igaznak, ismérjed, és tisztellyed, mint Dávid mondván: *Igaz az Ur minden útáiban, és szent minden cselekedetiben. psal. 144. V. 17.* mert jólehet megtart-hat, meg-szabadithat némel-lyeket minden jó érdemek nélkül, mert jó: mind azál-tal senkit nem kárhoztathat gonosz érdemi nélkül; mert igaz.

7. Igyekezzél mindene- ket az Isten akarattjához szabni, és az Ő tanácsa nélkül semmit ne cselekedgyél: minden el- lenzéseket, minden nyomor- rusá-

❧ (95) ❧

ruságokat, halgatván panasz- nélkül erős szível szenvedgy- el, és az Isten kedvének, és tetszésének bé-tellyesítésé- ben gyönyörkedgyél, és szív- béli soknyugodalmod léfzen. Oh ember! ha ezeket csele- keted volna eddig, mely ma- gos, és dicsőséges székét cfináltál volna magadnak menyben.

8. Minden dolgaidban te- hát e' képpen szabd a' te a- karatodat az Isten akarattjához: Uram Istenem! ismér- em, és vallom, hogy a' te reám- való gondviselested nagyobb, hogy-fem minden gondom, mellyet magamra viselhetek. Uram csak légyen az én aka- ratom igaz, és álhatatos te

D 7

hoz-

❁ (96) ❁

hozzád, cseleked azt velem, a' mi néked tetszik: mert jónál egyéb nem lehet, valamit velem cselekezzel.

Ha azt akarod, hogy féltéségből légyek, áldott légy: ha azt akarod, hogy megvilágosíttassam, azért is légy áldott: ha azt akarod, hogy szerencsés légyek, áldott légy; ha azt akarod, hogy szerencsétlen légyek, azért is légy áldott. ha engem megvizsgáltasz légy áldott: ha akarod, hogy haborgatassam, egyenlőképpen légy mindenkor áldott.

9. Mert te tudod Uram mint jobb: ezt, vagy amant cseleked, a' mint akarod. ad azt a' mit akarsz, a' mennyit akarsz, a' mikor akarod. Cseleke-

❁ (97) ❁

lekedgyél úgy velem, a' mint te tudod, és a' mint leginkább tetszik, és néked nagyobb tiszteségedre esik. A' te akaratod én akaratom legyen, és az én akaratom mindenkor a' te akaratodat kövesse, és azzal egyezzen, mind szerencsés, mind szerencsétlen állapotban: mind jó, mind rossz időben, oh adgyad Uram! hogy ezt ilendő tekkéletességgel cselekedgyem. Amen.

TIZENEGYEDIK ELMÉLKEDES.

A' Lélek Méltóságáról.

I

A' Léleknek az árra maga az Isten; mert annyit ér, a' mennyire becsültetett: nem vólt

❧ (98) ❧

vólt pedig kisebb az ő bőcsi,
a' mi Urunk JESUS Kristus é-
leténél, és drágalátos Szent
Vérénel; mert ezen az ár-
ron váltotta-meg az Isten Lel-
kedet, a' mint mondya Szent
Péter: *Nem meg-veszendő a-
ranyon vagy ezüstön váltatta-
tok-meg: hanem a' Kristusnak,
úgy mint makula-nélkül való,
és fertezetlen báránynak drá-
galátos vérén.* 1. Petri 1. 18.
Többet ér tehát a' te lelked,
hogy sem mind az, a' mi nem
Isten.

2. Igen istentelenül csele-
kednél, ha olly drága lelke-
det, egy rövid, és rusnya
gyönyörűségért, vagy egyéb
veszendő dologért el-adnád:
valamint bolondúl itéltetnél
cselekedni, ha sok ezer
forint

❧ (99) ❧

forint áru nagy gyémántot
egy fillyéért, vagy gombos
tőért el-cserélnél. Méltán fel-
kiált Szent Agoston, mond-
ván: *minek-utánna meg-tud-
tam, hogy lelkem a' Kristus
drágalátos Szent Vérével meg-
váltatott, nem akartam azt
többé áruba bocsátani.*

3. A' te lelked hozzád nem
tartozik, hanem az Istenhez,
aki azt semmiből teremtetted,
és végetlen árral meg-vette,
te-nálad pedig csak szállást
tart. *Nemes lakosod vagyon,
ő test! úgy mond Szent Ber-
nárd, és igen nemes; becsül-
lyed és tisztellyed illy nagy
vendégedet.* Hogy lehet te-
hát nagy istentelenség nélkül
azt szégyenbe, 's gyalázat-
ba ejtened.

4. Ha

❧ (100) ❧

4. Ha valaki a' kereszt-alatt álván, Kristus szentséges Seibeiből minden le - ciorduló vérét, egybe szedte-vólna, hogy te nyilván azt körülhordoztad, micfoda gondal, és vigyázással mendegelnél? most pedig lelked biztattatott reád, kinek megváltásáért az Örök Bölcsesség minden szent vérét ki-ontotta, mellyet te néked cserépedénybe, tudni-illik, gyarló testedben kell viselned: Lásd tehát, minémű szorgalmatofsággal, 's eízeséggel kellened, hogy azt meg-örizzed, és meg-tartsad.

5. Ha lelkednek annyi gondgyát viselnéd, mint testednek, Seráfimnál nagyobb dicsőséget érdemelnél: már pedig,

❧ (101) ❧

pedig, micfoda a' test, ha a' lélekhez hasonlittatik?

6. Akár kitől-is kérdeni szoktuk: mi ujság vagyon? mi dolog történt? micfoda hírek hallattatnak? hogy vannak, és folynak az ország dolgai? De soha, vagy igen ritkán kérded magadtól: miképpen vagyon dolga lelkemnek? mi az ő böcsi? mennyi gondom vagyon üdvösségére?

7. Jól foházkodék vala régenten, a' ki imigy fohajta: oh én szerencsétlen, 's nyomorult ember! számtalan fok árkos papiroft költöttem az én Uram szolgálattában írt levelekre, 's egy árkos negyed réizével még nem éltem, egész gyónálomnak igaz meg-iratására. 8.

(102)

8. Igen búsúlnak fokban ,
mikor nyavalya éri testeiket ,
és azonnal ha éjj-félkor va-
gyon is , az orvost hivattyák ,
noha nem mindenkor vízíza-
szerezhetik egészségeket : ha
pedig lélek halálra meg-be-
tegszik a' bűn-által , azon
semmit nem törődnek ; sőt
alig mozdítják lábokat , hogy
Ielki atyához mennyenek , a'
kitől minden bizonynyal Isten
kegyelmébe vízíza-tétetné-
nek : 's még-is mennyi ezernyi
ezernél nagyobb , és károsb a'
lélek nyavalyája , a' test beteg-
séginél. Oh egygyetlen egy
lélek ! Oh örökké-való lé-
lek , mely kevésre becsül-
tetel !

9. Oh vajha annyit mun-
kálkodnál lelked üdvözítéfe-
ért

(103)

ért mennyit a' leg-gonoszabb
ellenséged az időg , *mint*
az ordító orosz lány , keresvén
a' kit el-nyelleyen , fáradoz ,
hogy azt a' maga tőribe ránt-
hassa , és örökké veszthesse !
akkor bizonyára nagy Szen-
té válnál.

TIZENKETÖDIK ELMELKE-
DES.

Az időnek bocsiról , és drága
voltáról.

I.

NAgy gondot , és bocsét
érdemel az idő ; azért
mondya Szent Bernárd : *Senki*
közültek kevésre ne becsüllye
az időt : repül a' vízíza nem té-
rendő idő , és mulik az óra , mel-
lyet penitenczia-tartásra , bocsá
natnak meg-nyerésére , ma-
laszt.

❧ (104) ❧

latsztnak szerzésére, dicsősségnek öregbitésére néked enged a teremtó Istennek irgalmasága.

2. Az időnek leg-kissebb részecskéje, mellyben magadat bóldoggá teheted, minden aranynál, és ezüstnél többet nyom; még-is azt mondod: játszani, beszélgetni, tréfálodni megyek, hogy az időt mulassam; és e' képpen számtalan részecskéit el-veted, vesztegeted, és bolondúl el-tékozlod: mellyért méltán neheztelhetisz, és haragudhatisz magadra, hogy tennen-magadat olly rútúl csalod, és károsítod.

3. Ha néked csak egy fertály-óra engedtetnék, hogy arannyal 's ezüsttel meg-tölt bizonyos háznál maradgy, tellyes

❧ (105) ❧

tellyes szabadsággal; hogy onnét el-vihess, valamenyt lehet, 's akarisz; nem igaz-e', és tagathatatlan, hogy akkor sem játékban, sem tréfálásban, sem tánczolásban nem mulatnád magad, nem-is foglaloskodnál víg mezőn, hulló, 's fonyadó virágok szedegetésében; fő-képpen, ha tudnád, hogy az ollyan alkalmatosságnak megtartásában-való restséged, és magad el-hagyása, helyre hozattatlan örök nyomorúságodnak, és szükölködésednek oka lenne: Ime életednek üdöje, ha az örökkévalóságához hasonlittatik, véghetetlenül kevessebb, egy fertály-óránál, még-is ezt a kevés időcskét, melly az Istentől

❧ (106) ❧

tentől néked adatott, hogy az ő malasztinak, és dicsőségének kincses ládjából, valamennyit akarsz, magadnak végy, és takaríts, 's fized ki bűneid adótságát, ezt az időt, mondám, elmulandó jóknak gyűjtésére, hivatásos, és baromi rút gyönyörúségek keresésére költöd, ejtvén ezzel magadat nyilvánvaló veszélybe, hogy az örök tömlőczbe ne vetettefsél, 's így örökkévaló szegénységre, és nyomorúságra jusz.

4. Nem de leg-bolondabb embernek mondanád azt, a' ki száz aranyon vett gyertyát gyuitana, és elégetne, hogy egy tőtskét, vagy más hitván dolgot fel-találhatna?

's nem-

❧ (107) ❧

's nem-de-nem te esztelenebb vagy, midőn az időt, melly az aranynál, és ezüstről drágább, heában-való, és elenyésző dolgok keresésében vesztegeted?

5. El-jő az óra, mikor penitenczia-tartásra, 's erkölcsid jobbitására, csak egy napot, sőt egy szempillantást fogsz kívánni, ha megnyered-e; azon légy tehát, hogy az a' végső órádnak perczentését, mellytől függ az örökkévalóság, megelőzzed.

6. Mindent egyebet, ha el-vész, visszisa lehet venni, és visszisa foglalni, csak az idő visszisa nem téríthetik. *Mulnak az üdvösség napjai,* úgy mond Szent Bernárd, és

E

senki

(108)

senki meg nem gondolja. Az eget meg-veheted, az idő pedig áruba sem bocsátatik; leg-kisfebb időt sem lehet megvenni.

7. Ez minden kárhozottaknak egy leg-síralmasabb panaszok, hogy ez életnek időjét, élvén gonoszúl, elpazérlották, tékozlották, 's üdvösségek szerzésére adott annyi fok, és hasznos alkalmatosságokat haszontalanúl el mulatták. Oh ha nekik engedtetnék csak fele egy órának! mit nem cselekednének?

8. Es te minden lelki nyereség-nélkül annyi órákat vesztesz; jaj mennyi busullás ront meg téged ez esztelenséged, mikor a' halálhoz

(109)

hoz közelgetsz! mikor tudni illik, minden időnek vége lesz, és néked mondattatik: *idő nem lesz többé.*

9. Nagyra becsüllyed tehát élted minden órácskáját, 's jól, és hasznosan tölcse, minek előtte véletlenül a' halál torkába esél.

Mindenek az Isten
Nagyobb Dicsősé-
gére.

